

Escriptura de nombres

Els numerals són mots o sintagmes que expressen un nombre, que es pot representar gràficament mitjançant lletres o mitjançant xifres.

N'hi ha de diversos tipus, però els que solen suscitar més dubtes a l'hora d'escriure'ls són els cardinals, ordinals i partitius, que per això s'han escollit com a matèria d'aquesta fitxa.

- **Cardinals:** expressen la quantitat d'una magnitud determinada (un, dos, tres...)
- **Ordinals:** expressen ordre de col·locació, aparició i prioritat (primer, segon, tercer...)
- **Partitius:** expressen una part o fracció de la unitat (mig, terç, quart...)

Concurrència amb l'apostrofació

Els nombres que s'apostrofen quan s'escriuen amb lletres també s'apostrofen quan s'escriuen amb xifres, tant si són aràbigues com romanes.

- l'u
- l'1
- l'XI
- d'u
- d'11
- d'XI

Diferència entre *número* i *nombre*

El terme *nombre* es pot considerar un sinònim de *quantitat de*.

- el nombre d'assistents al Congrés

El terme *número* fa referència a la xifra amb què una persona o una cosa és designada dins d'una sèrie o col·lecció.

- la pàgina número 4
- el número de telèfon 93 301 50 37

Numeració de textos normatius

- Títols, capítols, articles i apartats: cardinals en xifres aràbigues (1, 2, 3...)
- Seccions: ordinals en xifres aràbigues (1r, 2n, 3r...)
- Disposicions: ordinals en lletres (primera, segona, tercera...)

Bibliografia

- AMADEO, I.; SOLÉ, J. *Curs pràctic de redacció*. Barcelona: Columna, 1996.
- MESTRES, J. M.; COSTA, J.; OLIVA, M. [et al.]. *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo; Universitat de Barcelona; Universitat Pompeu Fabra; Associació de Mestres Rosa Sensat, 1995.
- PUJOL, J. M.; SOLÀ, J. *Ortotipografia i manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. Barcelona: Columna, 1995.
- SOLÀ, J. *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1995.
- UNIVERSITAT POMPEU FABRA. *Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 1996.

Esriptura de nombres

Cardinals

Casos

Exemples

Per saber els casos en què cal fer servir el guionet a l'hora d'escriure nombres en lletres, podem recordar la paraula DUC (guionet entre les desenes i les unitats i entre les unitats i les centenens): *vint-i-set mil dues-centes pessetes, tres-centes dues cel·les, és el seixanta-dosè aniversari del centre.*

Lletres

- quantitats del zero al nou
- els números *cent* i *mil*
- quantitats aproximades
- quantitats seguides del mot *vegada/vegades*
- inici de frase
- edats i durades
- dècades (*sempre en minúscula i en singular*)
- indicacions horàries en general
- festivitats i esdeveniments històrics
- locucions i frases fetes
- versos i cançons
- Al Departament de Justícia hi ha tres registres d'entitats jurídiques.
- La nova llei té cent articles.
- En aquesta galeria hi ha uns trenta interns ingressats.
- Aquest pres ha estat jutjat catorze vegades.
- dotze detinguts pel cas de les targetes de crèdit falses
- Va trigar cinc anys a treure's les oposicions a fiscal.
- Als anys noranta hi ha hagut un increment notable de delictes contra la salut pública.
- Treball de dos quarts de set del matí a la una del migdia.
- l'Onze de Setembre
- Això és can seixanta.
- Ara que tinc vint anys

- quantitats de dues o més xifres
- estadístiques i textos tècnics
- cardinals en contacte amb una abreviatura o un símbol

(hi ha d'haver un espai entremig i mai no poden quedar en línies diferents)

- números que formen part de sèries

(no porten punts, únicament se separen les xifres amb algun espai per facilitar-ne la lectura)
--
- horaris d'actes o serveis públics
- subíndexs i superíndexs
- enumeracions i llistes
- títols, capítols, articles i apartats de textos legals
- adreces
- datacions
- cursos acadèmics i altres períodes
- graus
- percentatges

(el signe % s'ha de separar de la xifra amb espai fi o, si no és possible, hi ha d'anar enganxat)

- carreteres nacionals no radials, comarcals i autopistes

(per a altres carreteres, vegeu ordinals, xifres romanes)

- escales en els mapes
- centres (penitenciaris, justícia juvenil...)
- un curs de llenguatge jurídic de 40 hores
- nombre d'interns: 412 preventius: 73; penats: 339
- 10 EUR
- 10 •
- número de registre 3050
- pàg. 140
- DNI 35 893 341
- DOGC 1790
- La inauguració tindrà lloc a les 19.30 h
- L'avió surt a les 8.25 h (*millor que 8:25 h*)
- la vitamina B₁₂
- 27 m²
- 20 ordinadors
20 mòdems
1 escàner
- l'art. 3.2 del Decret 35/1997 (*s'escriu l'any sencer*)
- el capítol 2 de la Llei de política lingüística
- c/ Roger de Flor, 196, 08013 Barcelona
- 30 de desembre de 1999
30.12.99
30/12/99

(però millor 30.12.99)

30-12-99

(del segon any, únicament les darreres xifres, llevat del canvi de segle: 1999-2000)
--
- el curs 1998-99
- l'avaluació del trienni 1993-95
- Està a 38,5° de temperatura.
- Hi ha hagut un terratrèmol de 7° en l'escala de Richter.
- El nombre de sol·licituds d'adopció internacional va augmentar un 35 % el 1998.
- l'A-19
- l'N-152
- la C-184
- el mapa de Catalunya a escala 1:250.000
- Brians 2

Xifres àrbigues

Esriptura de nombres

Grafia mixta

- quantitats formades per un nombre rodó de milions, bilions, trillions...
- Es va concedir un crèdit extraordinari de 38.500 milions d'euros. *(no pas de 38.500.000.000)*

Ordinals

Casos

Exemples

Els 20 primers ordinals es poden escriure amb xifres o lletres. A partir del vintè, els escrivim amb xifres. Els ordinals que apareixen en taules, classificacions o quadres s'escriuen amb xifres.

- jutjats, sales i seccions de jutjats o tribunals
- en les lleis, les disposicions addicionals, transitòries i finals
- congressos, jornades, fires, etc.
- dates i esdeveniments històrics
- rang o categoria
- mil·lennis
- pactes i/o clàusules d'un contracte
- locucions i frases fetes
- el Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Vic
- la Sala Segona del Tribunal Suprem
- la disposició transitòria primera de la Llei de política lingüística fa referència a les normes d'usos lingüístics
- Terceres Jornades Catalanes d'Actualització en Medicina Forense *(vegeu també xifres aràbigues i romanes)*
- el Primer de Maig, la Segona Guerra Mundial
- un bitllet de segona classe
- Ben aviat encetarem el tercer mil·lenni dC.
- Primer/a
- Segon/a
- Tercer/a
- Viu a la quinta forca.

Lletres

Xifres aràbigues

- apartats
- seccions de textos legals
- congressos, jornades, fires, etc.
- batalions, brigades, regiments
- 1r) o 1. *(es llegeixen com a cardinals)*
- 2n) o 2.
- 3r) o 3.
- la secció 4a del capítol 1 del títol 3 del Codi penal
- 3es Jornades Catalanes d'Actualització en Medicina Forense *(vegeu també lletres i xifres romanes)*
- Vaig fer la mili a la 3a Companyia del 4t Batalló d'Infanteria.

Xifres romanes

- congressos, jornades, fires, etc. *(vegeu també lletres i xifres aràbigues)*
- carreteres nacionals radials *(vegeu també cardinals, xifres aràbigues) (es llegeixen com a cardinals)*
- regions militars
- reis i papes *(en el nom de certs personatges històrics, la xifra ordinal a partir de l'onze es llegeix com a cardinal)*
- dinasties
- concilis
- districtes urbans
- segles *(es llegeixen com a cardinals)*
- capítols pressupostaris *(es llegeixen com a cardinals)*
- III Jornades Catalanes d'Actualització en Medicina Forense
- la carretera N-II *(nacional dos)*
- la IV Regió Militar
- Jaume I
- Joan XXIII *(Joan vint-i-tres)*
- la Dinastia VII dels faraons egipcis
- el Concili Vaticà II
- el districte I de Barcelona
- el segle VIII *(segle vuit)*
- La dotació per a inversions es finança mitjançant el capítol VII.

Partitius

Casos

Exemples

- divisions romanes del dia i noms d'hores litúrgiques
- substantiu *quart*
- substantiu *dècim*
- prima, tèrcia, sexta, nona
- una barra de quart
- un dècim de loteria

Lletres

Xifres aràbigues

- decimals
- fraccions (o trencats)
- 34,75 cm
- 5/8 *(cinc vuitens)*